

Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Kaupunkirakennelautakunta 19.04.2023 § 64
2624/08.00.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Hanna Väätäinen
puh. 044 718 5318
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy apulaiskaupunginjohtajan esityksen.

Päätös Mekritään, että suunnitteluinsinööri Hanna Väätäinen saapui kokoukseen tämän käsittelyn ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen esittää, että kaupunkirakennelautakunta hyväksyy Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman ja esittää asian edelleen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Selostus **Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen**

Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma on valmistunut ja sitä esitetään kaupunkirakennelautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi. Edistämishjelma on laadittu vuoden 2022 aikana ja työn laadintaan on osallistuneet Kuopion seudun MAL- kunnat. Työn laatimiseen saatiin Traficomien kävelyn ja pyöräilyn edistämisen valtionavustusta ja työhön on osallistunut myös Pohjois-Savon ely-keskuksen asiantuntija. Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma pitää sisällään Kuopion seudulle yhteneväiset tavoitteet kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseksi. Yhteisten tavoitteiden lisäksi edistämishjelmassa on linjattu kuntakohtaisia kehittämistoimenpiteitä. Esimerkiksi yhteisten teknisten laatuvaatimusten määrittämisellä tavoitellaan Kuopion seudulle tasalaatuisia kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Tavoitteeksi myös asetettiin, että Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma hyväksytään kaikissa työhön osallistuvissa kunnissa. Edistämishjelman päätavoitteiksi työn aikana muodostuivat jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuuksien kasvattaminen seuraavilla keinoilla:

- Sujuvan ja turvallisen pyöräilyinfran edistäminen
- Viihtyisien ja esteettömien kävely-ympäristöjen kehittäminen
- Toimivien matkaketjujen edistäminen pyöräpysäköinnin avulla
- Seudullisen pyörämatkailun potentiaalin tunnistaminen ja kehittäminen

Työn lähtökohdat ja nykytilan kartoitus

Työn lähtökohdiksi tunnistettiin kävelyn ja pyöräilyn ominaispiirteet, tarkasteltiin Kuopion seudun MAL-kuntien osalta kuntien strategiat sekä aiemmin laaditut kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmat ja niiden toteutuminen. Liityntäpyöräpysäköinnin nykytilan kartoitus ja pyörämatkailun nykytilaa tarkasteltiin myös työn aluksi. Työssä laadittiin asukaskysely, jossa kartoitettiin kävelyn ja pyöräilyn aktiivisuutta sekä karttakyselyn avulla selvitettiin kuntien

kävely- ja pyöräily-ympäristön nykytilaa asukkaiden näkökulmasta. Tulosten perusteella saatiin määriteltyä tärkeimpiä kävelyn ja pyöräilyn parannustarpeita. Asukaskyselyn mukaan sekä kävely- että pyöräily-ympäristössä yleisemmäksi ongelmaksi koettiin turvattomuus muun liikenteen vuoksi. Kyselyn perusteella Kuopion seudun vahvuus ovat luonto ja järvet.

Työssä asetetut tavoitteet

Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteillä tavoitellaan pyöräliikenteen selkeyttä ja houkuttelevuutta ympärivuotisesti taajamissa. Näin ollen arjen pyörämatkat voi tehdä turvallisesti. Edistämishjelmassa on määritelty pyöräilyn pääreittien tekniset laatuvaatimukset, jotka sisältävät mm. jalankulun ja pyöräilyn erottelutarpeen harkinnan, muut pyöräliikenteen väylätyypit, linjauksia reunakivijärjestelyihin, valaistukseen, visuaaliseen erottuvuuteen ja kunnossapitoon.

Liityntäpyöräpysäköinti mahdollistaa matkaketjujen hyödyntämisen. Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa määriteltiin tavoitteet liityntäpyöräpysäköinnin kehittämiseksi. Kuopion osalta työn aikana tunnistettiin keskeisimmät joukkoliikenteen pysäkit, joille liityntäpyöräpysäköintiä tulevana vuosina toteutetaan. Liityntäpyöräpysäköintipaikat toteutetaan vähintään runkolukittavin telinein ja vilkkaimmille pysäkeille on määritelty katokselliset pyöräpysäköintiratkaisut.

Jalankulkuympäristöjen kehittämisessä täytyy huomioida esteettömyys, turvallisuus, reittien suoruus, viihtyisyys ja kävelyn osin viiptyilevä luonne. Tärkeitä jalankulkuympäristöjä jalkakäytäväverkoston lisäksi ovat torialueet ja aukiot sekä puistot. Työssä Kuopion osalta ei määritelty esteettömyyden erityisalueita, koska tämä linjataan Kuopion osalta vuoden 2023 tehtävän esteettömyys kivijalkana Kuopiossa – hankkeen aikana.

Kuopion seudulla pyörämatkailun osalta koetaan olevan potentiaalia. Jotta Kuopion seutu koetaan mielenkiintoisena pyörämatkailukohteena, tulee tietoisuutta pyörämatkailuun soveltuvista reiteistä ja palveluista saada paremmin tietoisuuteen. Valtakunnallisesti pyörämatkailua edistämään on perustettu pyörämatkailukeskus, joka ylläpitää Bikeland.fi-sivustoa. Sivuston tavoitteena on koota pyörämatkailuun liittyvää tietoa Suomessa. Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman pyörämatkailun kehittämistoimeksi määriteltiin tiettyjen pyörämatkailureittien saaminen Bikeland.fi-sivustolle sekä Tervetuloa pyöräilijä – tunnuksen tietoisuuden lisääminen alueen yrityksissä. Tervetuloa pyöräilijä – tunnusta voi hakea pyörämatkailukeskukselta, kun yritys täyttää pyörämatkailua palvelevat kriteerit. Pyörämatkailun kehittämisen keskeiset tavoitteet ovat lisätä asukkaiden ja matkailijoiden kokemaa seudullista vetovoimaa ja vilkastuttaa osaltaan elinkeinoelämää ja tehdä pyörämatkailusta tuote, joka edistää muuta matkailua.

Kuopion seudun edistämishjelmassa on myös tavoitteita viestintään ja liikkumisen ohjaukseen. Toimenpiteillä tavoitellaan kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvua. Viestinnässä huomioidaan valtakunnalliset teemaviikot ja -päivät ja työnantajia kannustetaan edistämään työmatkaliikkumista kestäväillä kulkumuodoilla.

Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman seuranta ja mittarit Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteutumisen seuranta on kytketty olemassa oleviin työryhmiin. Kuopion kaupungin osalta se on

monialainen turvallisuustyöryhmä ja muiden kuntien osalta liikenneturvallisuustyöryhmille. Seurantamittareita ovat laadukkaasti toteutettujen hankkeiden määrä pää- ja aluereiteillä, kävely-ympäristöjen kehittämishankkeiden määrä, liityntäpyöräpysäköinnin hankkeiden määrä sekä pyörämatkailusivustolta löytyvien reittien lukumäärä ja Tervetuloa pyöräilijä – tunnuksien määrä. Mittarina on myös kestävän liikkumisen viestinnän suunnitelman laatiminen.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

2624/2023 Vaikutusten ennakoarviointilomake

2624/2023 Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma